

Handläggare
Maarit Rajamäki
Andreas Jonsson

Datum
2016-03-22

Diarienummer
OSN-2016-0097

Omsorgsnämnden

Genomgång av myndighetsärenden mellan omsorgsförvaltningen och socialförvaltningen

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden föreslås besluta

att godkänna förvaltningens slutrapport, samt

att uppdra till förvaltningen att fortsätta dialogen med socialförvaltningen avseende eventuella överflyttningar av ärenden samt formerna för överflyttningarna.

Sammanfattning

Under december 2015 genomförde omsorgsförvaltningen en genomgång av myndighetsärenden utifrån att brukens behov, helt eller delvis, tangerar omsorgsnämndens (OSN) och socialnämndens (SCN) ansvarsområden. En liknande genomgång har genomförts av socialförvaltningen. Bifogad rapport är omsorgsförvaltningens slutrapport.

Ärendegenomgången skedde utifrån tre perspektiv:

- Kompetens för att handlägga ärendet på ett kvalitativt lämpligt sätt
- Ansvar för ärendet med utgångspunkt från reglementet, samt SoL och LSS
- Kostnadsperspektivet utifrån ett Uppsala kommun

Ärendet

Genomgången har gjorts i syfte att få en uppskattning om hur många ärenden det rör sig om där det råder oklarhet kring vilken nämnd som skall ha huvudansvaret samt att belysa gränsdragningsvårigheter. Underlaget ska vara en utgångspunkt för fortsatta diskussioner mellan OSN och SCN.

Omsorgsförvaltningen (OMF) hade inga "gråzonsärenden" som identifierades för att handläggas av socialförvaltningen (SCF), däremot konstaterades att samhandläggning från båda förvaltningarna måste ske i 19 ärenden från socialpsykiatri och i 21 ärenden från barn och ungdom.

Socialförvaltningen (SCF) valde totalt 37 ärenden fördelat på åtta enheter. I urvalet fanns övervägande barn (14 st.) och unga (15 st.). Från vuxna missbruk valdes åtta ärenden. Socialförvaltningen noterade att en övervägande del av urvalet var av manlig kön.

OMF barn och ungdom anser att nio av de 29 ärenden som SCF har valt bör ligga kvar inom SCF.

Variabler som undersöktes var:

- Personkretsbedömning
- Missbrukssituation
- Dokumenterad psykiatrisk diagnos
- Kontakt med psykiatri/habilitering
- LSS-beslut
- Boende
- Ålder
- Kön

Socialtjänstens genomgång visade att 12 av 37 (32 %) ärenden härrör omsorgsförvaltningen och nio av 37 (24 %) härrör tydligt till socialförvaltningen. Övriga 16 av 37 (44 %) ärenden härrör fortfarande till "gråzon" och måste utredas vidare. En fortsatt dialog och former för eventuella överflyttningar behöver ske mellan nämnderna och förvaltningarna.

Omsorgsförvaltningen

Tomas Odin
Direktör

Genomgång av myndighetsärenden mellan omsorgsnämnden och socialnämnden

Innehållsförteckning

Bakgrund.....	3
Syfte	3
Metod	3
Avgränsningar	4
Ärendegenomgång.....	4
Ungdom.....	5
Barn	5
Samtida arbete med riktlinjer.....	5
Analys och rekommendationer	5
Källor	6

Bakgrund

Det förekommer ärenden som, helt eller delvis, tangerar flera nämnders ansvarsområden. I de fall psykisk funktionsnedsättning och missbruk förekommer i kombination särskiljs nämndernas ansvar i reglementet på följande sätt: Omsorgsnämnden (OSN) ansvarar för att tillgodose behov där den psykiska funktionsnedsättningen utgör den huvudsakliga problematiken. Socialnämnden (SCN) ansvarar för att tillgodose behov där missbruk/beroende eller våld i nära relationer utgör den huvudsakliga problematiken.

Projektet föranleddes av en översiktlig genomgång av ärenden inom båda förvaltningar. I genomgången kom omsorgsförvaltningen (OMF) fram till att det fanns inga ärenden där man bedömer att personerna borde handläggas på socialförvaltningen (SCF).

Motsvarande genomgång gjordes inom SCF och kom fram till att fanns totalt cirka 190 ärenden där man bedömer att personerna skulle gynnas av handläggning/stöd från OMF. Av dessa var cirka 145 personer i åldern 0-20 år och 45 personer i åldern 21 år eller äldre.

Utifrån ovanstående genomförde OMF och SCF en genomgång av myndighetsärenden under hösten 2015. Denna rapport är en slutrapport i nämndärende "Genomgång av myndighetsärenden"

Syfte

Ärendegenomgången skedde utifrån tre perspektiv:

- Kompetens för att handlägga ärendet på ett kvalitativt lämpligt sätt
- Ansvar för ärendet med utgångspunkt från reglementet, samt SoL och LSS
- Kostnadsperspektivet utifrån ett Uppsala kommun

Genomgången har gjorts i syfte att få en uppskattning om hur många ärenden det rör sig om där det råder oklarhet kring vilken nämnd som skall ha huvudansvaret samt att belysa gränsdragningssvårigheter. Underlaget ska vara en utgångspunkt för fortsatta diskussioner mellan OSN och SCN.

Metod

Tidsplanen var sedan tidigare bestämd till september-november. Det dröjde dock innan projektet startade. OMF överlämnar slutrapporten till nämnden i mars 2016 och SCF överlämnade sin slutrapport i januari 2016 till nämnd.

Det har bildats en tjänstemannaledningsgrupp bestående av direktörerna och berörda avdelningschefer. Denna har kallats till fyra möten under projektets gång. Det tillsattes även en politisk referensgrupp bestående av båda nämndens presidier. Tjänstemannaledningsgruppen och den politiska referensgruppen har träffats vid tre tillfällen.

I arbetsgruppen ingick utöver Jessica Tollinger projektledare, Andreas Jonsson enhetschef OMF och Mattias Ekman socialsekreterare SCF vid genomgångstillfällena av ärenden

Arbetsgruppen har arbetat med ärenden för att skapa en bild över var ärenden lämpligen handläggs. Underlaget arbetsgruppen tagit fram är framförallt ämnat för diskussion. I detta poängteras

frågeställningar genom karaktäristiska drag i ärenden i ”gråzonen”. Underlaget bör ligga till grund för vidare beslut om ytterligare ärenden ska inkluderas.

Avgränsningar

Riktlinjer kring denna hantering har inte behandlats av arbetsgruppen då de har bedömts täckas in av den parallellt pågående processen från kommunstyrelsen.

Följden av att ärenden som idag är bedömda som SoL ärenden skulle övergå till LSS skulle möjliggöra att Uppsala kommun kan få en större andel från LSS-utjämningsystemet. Projektet har inte behandlat denna ekonomiska aspekt. Kostnadsperspektivet utifrån Ett Uppsala bör därför utredas vidare.

Ärendegenomgång

Totalt valdes 40 ärenden ut från OMF. Enhetscheferna uppmanades att på egen hand välja ut de ärenden som bedömdes lämpligast och presentera dessa utan inbördes ordning, motsvarande urval gjordes på SCF.

I urvalet som OMF gjorde var det övervägande samhandläggningsärenden.

I SCF:s urval var det övervägande barn (14) och unga (15). Enbart åtta personer var vuxna missbrukare. Det noterades efter genomförd granskning att en övervägande del av urvalet var av manligt kön.

Variabler som undersöktes var:

- Personkretsbedömning
- Missbrukssituation
- Dokumenterad psykiatrisk diagnos
- Kontakt med psykiatri/habilitering
- LSS-beslut
- Boende
- Ålder
- Kön

Vuxen

Inom socialpsykiatri och IFO Vuxen har avdelningarna kommit långt med samverkan mellan nämnder och det har nyligen bildats ett samverkansforum i vilket man kan diskutera och testa mer komplicerade ärenden. Motsvarande samverkansforum behövs även mellan OMF, avdelning barn och ungdom och IFO, barn och ungdom.

Enligt SCF bör tre av åtta personer övergå till OMF då de är helt eller delvis avslutade på Alkohol/Narkotika. De har behov av stöd/boende utifrån sina psykiska problem (ADHD, PTSD, psykosproblem) snarare än på grund av missbruksproblematik. 2 av dessa bor på stödboende/härbärge och 1 i träningslägenhet.

3 av 8 ligger rätt inom SCF främst då de har pågående missbruk. De har psykiska problem men missbruket bedöms vara huvudproblematiken.

Resterande 2 är redan aktuella i samarbetsforum mellan nämnderna/inom DD-teamet (dubbeldiagnos). Den ena kommer troligen hanteras inom bägge nämnder även framöver på grund av komplicerad sjukdomsproblematik, psykiska diagnoser samt blandmissbruk. Det finns i detta fall problematik kring boendet där det funnits svårigheter att hitta en stabil boendesituation som fungerar bra på sikt. Den

andra har missbruksberoende som är kopplat till depression men bedöms kunna övergå till OMF med rätt stöd.

Ungdom

I fem av 15 fall bör ansvaret övergå till OMF. Två av dessa har ansökt om stöd via LSS. Tre av dessa bor på HVB och två är kvarboende hemma.

Sex av 15 ärenden bedöms ej ligga fel, men kan komma att övergå i olika utsträckning när ungdomarna ansöker om andra boenden. Det är viktigt att bygga långsiktigt stöd för att få stabilitet på sikt och vore därför intressant med utökade samarbetsforum där individer med förutsättningar för att kunna söka om LSS fångas upp och övergår på ett smidigt sätt så övergången från ungdom till vuxen inte blir alltför markant.

Tre av 15 bedöms ej ligga fel och är något längre ifrån att byta till OMF, främst på grund av ålder och väl fungerande situation idag. Även för dessa är det dock viktigt med fungerande samarbetsforum mellan nämnderna i de fall det bedöms behövas kompetens från bägge sidor.

Barn

Större delen av barnärendena är bedömda som att de inte ligger fel. Det uppstår flera frågor när det kommer till barnärenden kring vad som är den grundläggande problematiken i de fall barnen är placerade i familjehem men har dokumenterade psykiatriska diagnoser.

I två av 14 ärenden finns det insatser från båda förvaltningarna. En av dessa har avlösare via OMF men fick avslag vid ansökan om kontaktperson från OMF på grund av för låg ålder, och har därför beviljats kontaktperson från SCF. En annan har sökt om kontaktperson via OMF och fick också avslag med hänvisning till åldern. Dessa ungdomar har inga andra insatser från SCF. De övriga två är redan ärenden inom OMF.

Samtida arbete med riktlinjer

Förslag till ny nämndorganisation för Uppsala kommun KSN-2013-1280 (9 juni 2014) innehåller bland annat följande förslag till beslut "att uppdra till kommunstyrelsen att särskilt följa upp de sociala nämndernas ansvarfördelning vid hantering av individärenden och vid behov utforma riktlinjer för detta". Senare (på s6) förekommer följande stycke "Flera frågor och processer löper på tvärs i organisationen och berör flera nämnder, en ny nämndorganisation kan omöjligt lösa detta. Här ligger lösningen i ledarskap, samverkan och hur förvaltningsorganisationerna organiseras. Samverkan mellan nämnderna är en viktig faktor, gemensamma lösningar kring produktionsfrågor och gränsdragningsfrågor ska hanteras löpande. Ett exempel är individärenden inom det sociala området, där en individ kan behöva insatser från flera olika nämnder samtidigt. Kommunstyrelsen ska säkerställa ansvarsfördelningen för de sociala nämnderna ur ett individperspektiv, samt vid behov utforma riktlinjer som tydliggör de sociala nämndernas olika ansvarsområden."

Analys och rekommendationer

Uppsala ska kunna erbjuda sina invånare en kompetent och korrekt hantering i rätt tid utifrån individens behov. Problematiken när det är otydligt i det inledande skedet kan medföra att individen inte alltid får det stöd som behövs. Öenighet mellan nämnderna kring vilken nämnd som bär huvudansvaret och hur andra nämnder ska bistå med kompetens och handläggning måste redas ut så individen inte faller mellan stolarna.

Individ- och familjeomsorgen (IFO) fungerar ofta som en inkörsport när individer/anhöriga söker hjälp eller när anmälningar görs. Det kan göra att ärendena fortsätter handläggas inom IFO även framöver då det inledningsvis kan krävas både snabba beslut och handling. Det kan då vara tidsödande att lägga tid på att utreda vilken nämnd som ska bära huvudansvaret.

Det finns ett behov av ökad samverkan mellan nämnderna. I fallet Vuxen verkar samarbetsforumet som bildats kunna vara ett sätt att hantera dessa ärenden. Forumet gör att ärenden med behov av kompetens från bägge nämnder hanteras på ett för brukaren lämpligt sätt. Det blir intressant att följa hur samarbetsforumet artar sig framöver och hur lösningar träffas för de fall som ligger i "gråzonen" idag. Det löser dock inte de ekonomiska frågorna eller inledande hantering av ärenden.

Barn och Ungdom bör överväga att etablera samarbetsforum i likhet med vuxensidan. Framförallt kring ungdomar krävs ett tydligare samarbete för att inte tappa stödet när de fyller 21. Forum och format diskuterades under granskningens gång. Förslaget interna SIP-ar mellan förvaltningarna i vilket olika ärenden kan testas bedöms vara för tidskrävande i det inledande skedet.

Gemensamma

Det har föreslagits att det ska bildas en grupp med kompetenser från bägge nämnder som bedömer var och hur ärenden ska hanteras vidare i avvaktan på en permanent specialistgrupp

Den ekonomiska aspekten har ej utretts vidare inom ramen för detta projekt.

Källor

Reglementet

Förslag till ny nämndorganisation för Uppsala kommun KSN-2013-1280 (9 juni 2014)
- Remissammanställning inkomna synpunkter (sid 6)

Muntliga möten inom arbetsgrupp, tjänstemannagrupp, projektgrupp samt inom presidier.

Muntliga möten och ärendegenomgång hos OMF avdelning barn och ungdom och Socialpsykiatri.

IFO Vuxen: Alkoholheten och Narkotikaenheten, placeringsenheter: IFO Barn och Ungdom,